

Téma: Problematika žáků s SPU

Problém: Profesní orientace u žáků s SPU

Otázka: Jaký je dopad SPU na profesní orientaci žáků 8. a 9. tříd základních škol v okrese Nový Jičín?

Problematika specifických poruch učení je stále častějším tématem pro zkoumání. Dokazují to stále nové poznatky a také spousty příruček pro poradenské pracovníky, pedagogy, ale i pro rodiče. Nejvíce je problematika specifických poruch učení propracovaná pro 1. stupeň základní školy. Postupně se začíná zpracovávat i pro děti mateřských škol a pro žáky 2. stupně základních škol. Proto jsem zvolila pro své zkoumání problematiku specifických poruch učení na 2. stupni základní školy a konkrétně se zaměřit na okres Nový Jičín.

Cílem práce je zaměřit se na to, jak specifické poruchy učení ovlivňují žákům v 8. a 9. třídách výběr střední školy. Rovněž také zjistit, jaký podíl ve výběru střední školy těchto žáků má rodina, pedagog či blízké okolí. Práce by poté měla pedagogům přiblížit skutečnost. Také zajisté poslouží jako studijní materiál pro ostatní studenty.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaký je dopad SPU na profesní orientaci žáků 8. a 9. tříd základních škol v okrese Nový Jičín?

Vedlejší výzkumné otázky:

- Jaký vliv na profesní orientaci žáků s SPU mají pedagogové?
- Ovlivní SPU profesní orientaci?

Vybrala jsem si pro svůj výzkum kvantitativní výzkumnou strategii. Myslím si, že je nejvhodnější při porovnávání dvou proměnných – specifické poruchy učení a profesní orientace. Výsledky této výzkumné strategie lze velmi přehledně zpracovat po vyhodnocení do různých typů grafů.

Teoretická hypotéza: Specifické poruchy učení ovlivňují profesní orientaci žáků 8. a 9. tříd základní školy.

Pracovní hypotéza:

- Žáci s SPU si v rámci své profesní orientace volí častěji střední školy učňovského typu.
- Čím jsou projevy SPU slabší, tím se zvyšují šance k přijetí na střední školu.
- Čím jsou projevy SPU výraznější, tím se snižuje sebevědomí k dalšímu studiu.

Koncept: Specifické poruchy učení

Konceptualizace: Specifické poruchy učení jsou poruchy, které žákům způsobují problémy v rámci vzdělávacího procesu, kdy postižení projevují nedostatečně rozvinuté schopnosti, což jim způsobuje výukové obtíže.

Operacionalizace:

- Kladné vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně
- Pomalejší tempo ve vzdělávacím procesu
- Doporučení na vyšetření v PPP od třídního učitele

Koncept: Profesní orientace

Konceptualizace: Profesní orientace je zaměření jedince pro budoucí povolání.

Operacionalizace:

- Zaměření přihlášky pro sekundární vzdělávání
- Osobní zájem jedince
- Ovlivnění okolím

Koncept: Střední škola učňovského typu

Konceptualizace: Na střední škole učňovského typu je vzdělání ukončeno výučním listem.

Operacionalizace:

- Ukončení výučním listem
- Doba studia je 3 roky
- Existuje možnost nástavby

Koncept: Zvýšení šancí pro přijetí na SŠ

Konceptualizace: Šance pro přijetí na střední školu zvyšuje vynikající prospěch.

Operacionalizace:

- Dobrý studijní průměr
- Zájem o studium
- Orientace v učivu

Koncept: Snížené sebevědomí

Konceptualizace: Nízké sebevědomí je příčinou mnoha psychických a fyzických problémů.

Operacionalizace:

- Strach z neúspěchu
- Nejistý slovního projev
- Ve společnosti introvertní

Nejvhodnější pro sběr dat mi připadá metoda dotazníku, která pro konečné vyhodnocení přehledná. Výzkumná populace jsou všichni žáci se specifickými poruchami učení v 8. a 9. třídách na základních školách v okrese Nový Jičín. Výzkumný vzorek bude tvořit 20 žáků se specifickými poruchami učení 8. a 9. ročníků.

Dotazník:

- Myslíš si, že máš obtíže ve výuce?
a)ano b)nevím c)ne
- *V jakém předmětu máš problémy?*
a)český jazyk b)matematika c)cizí jazyk d)jiný předmět
- *Vyhovuje ti pomalejší tempo při výuce?*
a)ano b)nevím c)ne
- *Prodělal/a si vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně?*
a)ano b)nevím c)ne
- *Jakou máš specifickou poruchu učení?*
a)dyslexie b)dyskalkulie c)dysgrafie d)dysortografie e)jiné f)žádné

- *Kam si podáváš přihlášku?*
a)gymnázium b)střední škola c)střední odborné učiliště d)odborné učiliště
e)nikam
- *Kdo ovlivnil tvůj výběr školy?*
a)nikdo, rozhodl jsem se sám/a b)rodiče c)učitel d)někdo jiný
- *Co plánuješ po střední škole?*
a)vysokou školu b)zaměstnání c)studium v zahraničí d)rodinu e)jiné
- *Jsi:* a)chlapec b)dívka
- *Který ročník navštěvuješ?*
a) 8. ročník b) 9. ročník

Dotazník mi umožní rychlejší a přehlednější zpracování dat. Výhodou je, že dotazník je anonymní a mohu doručit osobně či popřípadě odeslat emailem. Nevýhodou této metody je, že v mé nepřítomnosti mohou dotazník vyplnit jiné osoby, než potřebuji nebo se dotazník může stát i společnou prací více osob. Další nevýhodou mohou být i vyšší finanční výdaje v případě tisku většího počtu dotazníků.

Seznam literatury:

- BARTOŇOVÁ, M. *Edukace žáků se specifickými poruchami učení*. In VÍTKOVÁ, M (ed.): *Integrativní školní (speciální) pedagogika. Základy, teorie, praxe*. Brno: MSD, 2003. ISBN 80-214-2359-5.
- BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I. Vymezení současné problematiky*. Brno: MU, 2004, ISBN 80-210-3613-3.
- BARTOŇOVÁ, M. *Žáci se specifickými poruchami učení v poradenském systému*. In: VÍTKOVÁ, M. (ed.): *Otázky speciálně pedagogického poradenství. Základy, teorie, praxe*. Brno: MSD, 2003. ISBN 80-86633-08-X
- KUCHARSKÁ, A. (ed.) *Specifické poruchy učení a chování*. Sborník. Praha: Portál, 1996, 1997, 1999.
- MATĚJČEK, Z. *Dyslexie*. Praha: H&H, 1995. ISBN 80-85788-27-X.

- MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení na 2. stupni základní školy a na školách středních*. Havlíčkův Brod. Tobiáš, 2000. ISBN 80-7311-000-8
- OPATŘILOVÁ, D., ZÁMEČNÍKOVÁ, D. *Předprofesní a profesní příprava zdravotně postižených*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3718-0.
- POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-570-9.
- PŘINOSILOVÁ, D. *Vybrané okruhy speciálně pedagogické diagnostiky a využití v praxi*. Brno: MU, 1999. ISBN 80-210-1595-0.
- SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy*. Praha: Grada, 2000. ISBN 80-7169-773-7.
- ŠAFROVÁ, A. *Specifické poruchy učení a chování*. In: PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-085931-65-6.
- ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-481-8.

Pozor, pokud chcete zjistit, zda má SPU vliv na profesní orientaci, je nezbytné srovnávat jedince, kteří SPU mají a kteří ji nemají a ukázat tak, zda mají – vzhledem ke svým reálným známám a možnostem – lidé se SPU tendenci se ve volbě školy podceňovat častěji, než lidé bez ní. Na vaši výzkumnou otázku nemůžete jinak odpovědět.